

Beslutsfattare:	Rektor	Beslutsdatum:	05-09-2022
Dokumenttyp:	Riktlinjer	Träder i kraft:	19-09-2022
Giltighetstid:	Tillsvidare		
Dokument som upphävs:	LTU-492-2015		

Riktlinjer för handläggning av disciplinärenden vid Luleå tekniska universitet

Innehållsförteckning

1. INLEDNING	4
1.1 SYFTE	4
2. DISCIPLINÄRENDEN	4
2.1 ALLMÄNT	4
2.2 STUDENTBEGREPPET	4
3. FUSKÄRENDEN.....	5
3.1 VAD ÄR FUSK?	5
3.2 VAD RÄKNAS SOM EXAMINATION?	6
3.3 BEDÖMNING	6
3.4 BEVISKRAV	7
3.5 PLAGIERING SOM FUSK	7
3.5.1 <i>Självplagiat</i>	7
3.6 FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER	7
3.6.1 <i>Allmänt</i>	7
3.6.2 <i>Information om citat och källhänvisning</i>	8
3.6.3 <i>Pedagogik och examination</i>	8
3.6.4 <i>Tydliga instruktioner</i>	8
3.6.5 <i>Särskilt om hemtentamen</i>	8
3.6.6 <i>Internationella studenter</i>	9
4. STÖRANDE ELLER HINDRANDE AV UNDERVISNING, PROV ELLER ANNAN VERKSAMHET SAMT STÖRANDE AV VERKSAMHET VID HÖGSKOLANS BIBLIOTEK ELLER ANNAN INRÄTTNING INOM HÖGSKOLAN	9
4.1 ALLMÄNT.....	9
4.2 EXEMPEL PÅ STÖRANDE ELLER HINDRANDE AV UNDERVISNING, PROV ELLER ANNAN VERKSAMHET	9
4.3 EXEMPEL PÅ STÖRANDE AV VERKSAMHET VID BIBLIOTEKEN ELLER ANNAN INRÄTTNING.....	10
4.4 ÅTGÄRDER VID STÖRANDE BETEENDE ELLER STÖRANDE AV VERKSAMHET	10
5. STUDENTER SOM UTSÄTTER ANNAN FÖR TRAKASSERIER ENLIGT DISKRIMINERINGSLAGEN	11
6. ANMÄLAN OCH HANDLÄGGNING	11
6.1 ALLMÄNT.....	11
6.2 VEM SKA ANMÄLA?	12
6.3 ANMÄLAN.....	12
6.4 HANDLÄGGNING	12
6.5 BESLUT OM ÄRENDETS VIDARE HANDLÄGGNING.....	13
6.6 INTERIMISTISK AVSTÄNGNING.....	13
7. DISCIPLINNÄMNDEN	13
8. BESLUT OCH DISCIPLINÄRA ÅTGÄRDER	14
8.1 BESLUT.....	14
8.2 DISCIPLINÄRA ÅTGÄRDER.....	14
8.3 INNEBÖRDEN AV VARNING ELLER AVSTÄNGNING	14
9. EFTER BESLUTET	15

9.1	UNDERRÄTTELSE OM BESLUT.....	15
9.2	EXAMINATION I SAMBAND MED ANMÄLAN OCH BESLUT.....	15
9.3	ÖVERKLAGANDE.....	16

1. Inledning

För att förebygga och motverka försök till vilseledande vid prov och andra examinerande studieprestationer är det viktigt att studenter tidigt får information om hur kurser är upplagda och hur de examineras. Det är vidare viktigt att studenter och anställda har god kännedom om universitetets regler gällande bland annat utbildning, examination, tentamensskrivningar m.m. samt om regler kring disciplinära förseelser och åtgärder med anledning därav enligt högskoleförordningen (HF).¹

1.1 Syfte

Dessa riktlinjer syftar dels till att fungera som vägledning för universitetets anställda vid hanteringen av disciplinärenden dels till att säkerställa att alla studenter behandlas på ett likartat och rättssäkert sätt i sådana situationer.

2. Disciplinärenden

2.1 Allmänt

Enligt HF finns fyra olika ärendetyper som kan leda till disciplinära åtgärder², nämligen:

- då en student försöker vilseleda (fuska) vid examination,
- då en student stör eller hindrar undervisning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen vid högskolan,
- då en student stör verksamheten vid högskolans bibliotek eller annan särskild inrättning inom högskolan,
- då en student utsätter en annan student eller en arbetstagare vid högskolan för trakasserier eller sexuella trakasserier enligt diskrimineringslagen.³

De vanligaste ärendena i disciplinnämnden är de så kallade fuskärendena. I avsnitten 3-5 nedan redogörs för de fyra olika ärendetyperna.

2.2 Studentbegreppet

För att ett disciplinärende oavsett typ ska kunna prövas, krävs att den som anmäls är student vid Luleå tekniska universitet. En student är en person som är antagen till och bedriver

¹ Högskoleförordningen (1993:100)(HF)

² 10 kap 1 § HF

³ Se 1 kap 4 § diskrimineringslagen

högskoleutbildning vid Luleå tekniska universitet. Högskoleutbildning är utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå.⁴

Doktorander är alltså i detta sammanhang att ses som studenter. Deltagare i *uppdragsutbildning* (förordning (2002:760) om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor) räknas *inte* som studenter och kan således inte komma i fråga för disciplinära åtgärder enligt 12 kap HF.

Disciplinära åtgärder får inte vidtas senare än två år efter det att förseelsen har begåtts.⁵

Ett disciplinärt förfarande kan inledas mot en student som var student vid Luleå tekniska universitet när förseelsen begicks, men som har slutat. Detta under förutsättning att det inte gått mer än två år mellan förseelsen och anmälan enligt ovan.

3. Fuskärenden

3.1 Vad är fusk?

Med fusk menar man i dagligt tal att en student använder sig av otillåtna metoder eller hjälpmedel för att klara en examinationsuppgift. Den korrekta definitionen återfinns i 10 kap HF. Där har man beskrivit det som att ”disciplinära åtgärder får vidtas mot en student som med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när en studieprestation annars ska bedömas”.⁶

Uttrycket ”otillåtna hjälpmedel” betyder de hjälpmedel som lärare i förväg *inte* uppgett som tillåtna hjälpmedel och som kan vara till hjälp vid lösandet av examinationsuppgiften. Detta innebär att alla hjälpmedel som inte uppgetts som tillåtna är otillåtna.

Några typexempel på fuskärenden är:

- att plagiera från internet, annan students arbete eller annan källa
- att använda mobil, fuskklappar, otillåtna anteckningar eller andra otillåtna hjälpmedel vid en skriftlig tentamen
- att fabricera underlag för en rapport
- otillåtet samarbete på en individuell tentamen
- att anteckna närvaro vid undervisningen eller på praktiktimmars trots att studenten varit frånvarande
- att hjälpa någon annan att fuska, exempelvis genom att låta en studiekamrat skriva av den text man skrivit till sin egen inlämning

⁴ 1 kap 7 § högskolelagen (1992:1434)

⁵ 10 kap 1 § 2 st HF

⁶ 10 kap 1 § p 1 HF

- att låta en studiekamrat stå med sitt namn på en inlämningsuppgift när den personen inte deltagit i arbetet.

Det krävs inte att en student har lyckats fullborda fusket för att studenten ska fällas för fusk; det räcker med att studenten har *försökt* fuska. En student som blir påkommen med fusklappar på en salstentamen före hen hunnit använda dessa bedöms lika skyldig som en student som fått användning av ett otillåtet hjälpmedel.

3.2 Vad räknas som examination?

För att ett ärende ska prövas krävs, förutom att den anmälda personen måste vara student (se avsnitt 2.2), att det misstänkta fusket ska ha skett inför att en studieprestation ska bedömas, dvs. i samband med en *examination*.

Examinationsformerna för en kurs framgår av *kursplanen*. Med examination förstås när en examinator bestämmer ett betyg utifrån den eller de former för bedömning av studenternas prestationer som anges i kursplanen. Vanliga former av examination är salstentamen och individuell hemtentamen. Det kan också stå i kursplanen att studenterna ska lämna in skriftliga uppgifter under kursens gång och att detta är ett obligatoriskt moment. När det i kursplanen ställs krav på deltagande i ett utbildningsmoment för att studenten ska kunna godkännas på kursen, är det obligatoriska momentet en del av examinationen. Sammantaget kan man säga att det som examinator ska fatta ett examinationsbeslut över är den prestation som studenten har lämnat in för bedömning. Examinationen kan således vara en längre process än t.ex. den sista inlämningen av en rapport eller en tentamen, beroende på vilka krav som ställs på studenten under kursens gång.

3.3 Bedömning

Då en disciplinär åtgärd är väldigt ingripande mot en student är beviskraven höga. För att ett beslut om disciplinär åtgärd ska få meddelas krävs att det av utredningen i ärendet *klart framgår* att studenten *uppsåtligen/avsiktligt* har gjort sig skyldig till den påtalade förseelsen.⁷

Bedömningen görs i två led:

1. Om det klart framgår att det faktiskt har förekommit en *otillåten handling*, t.ex. en fusklapp på en salstentamen eller att plagiat verkligen har förekommit i hemtentamen (det objektiva rekvisitet).
2. Om det är klarlagt att studenten *måste anses ha insett* att den begått en otillåten handling (det subjektiva rekvisitet). En student som exempelvis inte har förstått att ett hjälpmedel på en salstentamen varit otillåtet, att samarbete i samband med lösande av

⁷ Se Högsta förvaltningsdomstolens domar i RÅ 1996 ref. 15 samt RÅ 2010 ref. 6

en hemuppgift varit otillåten, att kopiering utgjort otillåten plagiering eller har fått motstridiga instruktioner från examinator kan inte fällas för fusk.

Det är viktigt att notera att både de objektiva och de subjektiva rekvisiten ska vara uppfyllda för att ett beslut om en disciplinär åtgärd ska kunna fattas.

3.4 Beviskrav

Det är *universitetet* som ska visa att förutsättningarna för en disciplinär åtgärd är uppfyllda. Det är inte studentens sak att visa att denne är oskyldig. Detta höga beviskrav framgår inte av högskoleförordningen utan är ett krav som har fastslagits i ovan nämnda domar från Högsta förvaltningsdomstolen.

3.5 Plagiering som fusk

Att plagiera är att använda sig av det någon annan skapat och få det att framstå som att man själv har skapat det; man återger andras texter, idéer, arbeten eller formuleringar som om de var ens egna. En plagiering kan ses som en litterär, vetenskaplig eller konstnärlig ”stöld”. Att t.ex. skriva av andras texter utan att ange källa eller återge texter ordagrant eller nästan ordagrant utan att använda citattecken är i normalfallet att betrakta som plagiat.

Det är en vanlig missuppfattning att plagiering alltid utgör fusk enligt högskoleförordningen. För att fällas för fusk krävs att det förekommer plagiat i något som lämnats in för examination och att studenten måste anses ha insett att handlandet varit otillåtet (se avsnitt 3.3 ovan). Bedömningen av vad studenten måste anses ha sett görs utifrån bland annat: hur långt studenten kommit i sina studier, hur väl studenten informerats eller undervisats om referenshantering och utformningen av instruktionerna för den aktuella examinationen.

3.5.1 Självplagiat

Man kan inte utan vidare återanvända sina egna texter. Om det rör sig om eget arbete som man tidigare har examinerats på eller publicerat eller lämnat in till universitetet måste det tydligt framgå att det rör sig om återanvändning. Återanvänder man formuleringar från eget material ska man använda citattecken och källhänvisning. Man bör alltså hantera sina egna texter på samma sätt som andras texter.

3.6 Förebyggande åtgärder

3.6.1 Allmänt

Redan en anmälan till disciplinnämnden med efterföljande utredning kan slå hårt mot en student. Det ligger därför i allas intresse att arbeta förebyggande för att undvika att detta inträffar.

3.6.2 Information om citat och källhänvisning

Reglerna om citat och källhänvisningar har vållat osäkerhet i flera fall. Även om det för många kan upplevas som en självklarhet hur man ska förhålla sig till dessa regler är det inte lika självklart för alla. Många av de studenter som anmäls för plagiering saknar helt enkelt kunskap om korrekt källhantering.

Studenterna bör löpande informeras och påminnas om regler kring källhantering, citat och referenser. I sådana sammanhang bör lärare inte endast informera om reglerna kring referenshantering utan även om syftet med dessa, för att öka studenternas förståelse av vikten med referenser och citat och vilka effekter plagiering har.

3.6.3 Pedagogik och examination

Genom utbildning i akademiskt skrivande och en genomtänkt examination främjas den akademiska integriteten. Det viktiga i examinationen inom en akademisk utbildning bör vara kontroll av förståelse och av förmåga till analys, syntes och kritisk värdering. Det ska vara effektivare, enklare, mer lärande, mer etiskt och mer lojalt mot medstudenter att genomföra utbildningen på rätt sätt än att överträda reglerna.

3.6.4 Tydliga instruktioner

Det är inte ovanligt att studenter känner osäkerhet inför vilka regler som gäller för en examination. Särskilt är det fallet vid hemtentamen och andra hemuppgifter. Även vid salstentamen kan oklarheter förekomma. Därför är en effektiv förebyggande åtgärd att ha *klara och entydiga* regler om vad som är tillåtet för varje kurs och varje uppgift.

Skriftliga instruktioner bör helst lämnas på samma dokument som skrivningsfrågorna eller examinationsuppgiften. På det sättet kommer det inte råda några tvivel om studenten har tagit del av instruktionerna. Instruktionerna bör behandla vilka hjälpmedel som är tillåtna, i vilken utsträckning det är tillåtet att samarbeta och en påminnelse om att det inte är tillåtet att återge en annan författares text utan att citera och/eller ange källan.

3.6.5 Särskilt om hemtentamen

Det förekommer ofta att tentamensinstruktionen inför en hemtentamen anger att tentamen är individuell. Samtidigt får studenterna muntlig information om att visst samarbete är tillåtet. Det har vid flera tillfällen inträffat att studenter vid sådana omständigheter lämnat in likalydande eller ytterst snarlika svar.

Informationen måste *tydligt* ange att det ska framgå av svaren att studenterna har lämnat in individuella svar.

Det måste också skriftligen *klargöras* vad som avses med att ”visst” samarbete är tillåtet. Vidare måste det tydligt framgå av informationen vilka hjälpmedel som är tillåtna. Det kan vara fråga om läroböcker, internet eller annan litteratur. Det väsentliga är att studenterna får klara besked om vilka hjälpmedel de har rätt att använda sig av.

3.6.6 Internationella studenter

När studenter med utländsk bakgrund, av typen utbytesstudenter, avgiftsbetalande eller andra utländska studenter, som är ovana vid svenskt studiesystem, deltar i undervisning och examination finns anledning att vara medveten om kulturella aspekter. Synen på vad som är kunskap, vad som krävs av studenterna och hur man ska prestera och presentera kunskap kan skilja sig avsevärt åt studiesystem och kulturer emellan, liksom erfarenhet av självständiga studiearbeten. Sådana studenters erfarenheter kring vad som betraktas som är tillåtet, otillåtet och till och med önskvärt och vad som betraktas som fusk kan skilja sig från den svenska synen.

Med anledning av detta finns det all anledning att vara *extra tydlig* med information om vilka krav, förväntningar och regler som gäller här i samband med undervisning och examination. Detta för att sådana studenter inte felaktigt ska riskera att bli misstänkta för att försöka fuska. Det är vidare viktigt att betona att disciplinära åtgärder bara får vidtas mot dem som avsiktligt har försökt att vilseleda i samband med examination.

4. Störande eller hindrande av undervisning, prov eller annan verksamhet samt störande av verksamhet vid högskolans bibliotek eller annan inrättning inom högskolan

4.1 Allmänt

Även om det inte förekommer ofta att studenter uppträder störande eller på annat sätt hindrar undervisningen, uppstår då och då frågor kring detta. Det kan vara svårt att dra gränsen vid vad som utgör störande, då olika personer uppfattar situationer på olika sätt. Sakliga meningsyttringar i sig kan aldrig sägas störa eller hindra verksamheten. En student som ställer upprepade irrelevanta frågor kan under vissa omständigheter anses som störande.⁸

”Andra särskilda inrättningar inom högskolan” är exempelvis datorsalar, laborationssalar, bibliotek eller verkstad. Det är viktigt ur flera aspekter – bland annat säkerheten – att ordningsreglerna för dessa utrymmen följs.

4.2 Exempel på störande eller hindrande av undervisning, prov eller annan verksamhet

Det går inte att på förhand lista alla tänkbara situationer som kan falla in under denna rubrik, men några exempel på störande eller hindrande är:

⁸ Jfr Kammarrätten i Stockholm, dom den 29 mars 1993 i mål nr 88-1993 samt Jareborg, Disciplinansvar för studenter som fuskar eller stör, s 16.

- då studenter i undervisningssituationer uppträder på ett olämpligt sätt, vilket får negativa effekter på undervisningen och beteendet inte upphör efter tillsägelse eller samtal med läraren,
- då studenter stör vid salstentamen genom att exempelvis samtala under provtillfället,
- då en student uppträder hotfullt eller våldsamt,
- en students beteende, t.ex. hotfullhet eller aggressivt beteende utanför själva undervisningssituationen kan också anses hindra eller störa undervisningen om läraren eller studiekamraterna upplever sig så påverkade att utbildningen inte kan genomföras på ett normalt sätt.

Om en student åsidosätter en ordningsregel som meddelats vid skriftliga prov, t.ex. att studenten har med sig sin mobiltelefon vid skrivplatsen kan detta också anses vara ett störandefall och i vissa fall fråga om försök att vilseleda.⁹

En student som vägrar att uppvisa medhavda hjälpmedel kan regelmässigt anses ha stört eller hindrat verksamheten.¹⁰

4.3 Exempel på störande av verksamhet vid biblioteken eller annan inrättning

Vanliga förseelser som faller in under denna rubrik är bland annat då studenter:

- bryter mot säkerhetsföreskrifter (t.ex. i labbsalar)
- uppträder störande i biblioteket på olika sätt
- förstör egendom, vilket i sig får negativa effekter på verksamheten där egendom finns
- använder högskolans datornät på ett sätt som bryter mot reglerna om datorsalar och dataanvändning
- uppträder störande eller bryter mot regler på under en verksamhetsförlagd del av utbildningen

4.4 Åtgärder vid störande beteende eller störande av verksamhet

Om en lärare, tentamensvakt, bibliotekarie eller annan befattningshavare upplever att en student stör eller hindrar vid undervisningen eller prov, eller uppträder störande i bibliotek eller vid annan inrättning ska denne i första hand dokumentera vad som uppfattas som störande och när det inträffat. Befattningshavaren ska tala med studenten om det som uppfattades som störande. Detta samtal ska dokumenteras. Om studenten fortsätter sitt beteende efter att ha fått tillsägelse, haft samtal med läraren och fått möjlighet till att visa förbättring ska läraren upprätta en anmälan om disciplinäråtgärder.

⁹ Se Förvaltningsrätten i Stockholm dom den 14 januari 2019 i mål nr 28475-18 (ej prövningstillstånd i vare sig kammarrätten i Stockholm, mål nr 468-19, eller Högsta förvaltningsdomstolen, mål nr 1030-19).

¹⁰ Jareborg, Disciplinansvar för studenter som fuskar eller stör, s 15.

I vissa fall kan det bli aktuellt med anmälan direkt efter det inträffade – utan att ge studenten en andra chans. Det rör sig då om så grova fall att det måste vara självklart för studenten att beteendet är oacceptabelt. Ofta föranleder dessa fall även en polisanmälan för misstanke om brott som stöld, misshandel eller olaga hot.

Det ovan nämnda gäller inte bara vid undervisning, prov eller annan verksamhet direkt i Luleå tekniska universitets egna lokaler utan omfattar även verksamhetsförlagda delar av utbildningen vid exempelvis skolor, sjukhus, verkstäder eller i naturen.

5. Studenter som utsätter annan för trakasserier enligt diskrimineringslagen

Disciplinära åtgärder får vidtas mot studenter som utsätter en annan student eller anställd vid högskolan för trakasserier eller sexuella trakasserier enligt diskrimineringslagen.¹¹ För att disciplinära åtgärder ska kunna vidtas ska således trakasserierna fall in under någon av nedanstående punkter:

- kön,
- könsöverskridande identitet eller uttryck,
- etnisk tillhörighet,
- religion eller annan trosuppfattning,
- funktionsnedsättning,
- sexuell läggning eller
- ålder

Trakasserierna måste inte ske i högskolans lokaler, men för att disciplinnämnden ska pröva ärendet måste det ha direkt anknytning till Luleå tekniska universitets verksamhet. För mer information läs ”Riktlinjer för utredning av diskriminering, trakasserier och kränkande särbehandling vid Luleå tekniska universitet”.

6. Anmälan och handläggning

6.1 Allmänt

Om en student har blivit anmäld för en disciplinär förseelse innebär det att studenten är misstänkt för att ha gjort sig skyldig till en eller flera av de fyra disciplinförseelserna (fusk, störande beteende, störande av verksamhet eller trakasserier eller sexuella trakasserier).

¹¹ 1 kap 4 § diskrimineringslagen (2008:567)

6.2 Vem ska anmäla?

Enligt högskoleförordningen ska en grundad misstanke om en disciplinförseelse anmälas skyndsamt till rektor. Anmälningsskyldigheten gäller för var och en och är inte begränsad till vissa befattningshavare som examinator, kursföreståndare, utbildningsledare eller liknande. Den som har en grundad misstanke om fusk kan *inte* välja att inte anmäla. Som anställd vid en myndighet är alla är skyldiga att anmäla sin misstanke till rektor.

Misstanken måste ha någon objektiv grund, men tröskeln är enligt praxis låg. Den som misstänker att en student har begått en disciplinförseelse kan diskutera frågan med en kollega, universitetsjurist och/eller tala med studenten vid behov för att klargöra om det föreligger en grundad misstanke eller inte. Någon djupare utredning ska inte göras av den som har för avsikt att anmäla.

6.3 Anmälan

En anmälan ska ske så snart som möjligt efter att misstanken uppstått. Anmälan ska upprättas på någon av blanketterna ”Anmälan vid försök till vilseledande” eller ”Anmälan vid störande eller trakasserier m.m.”, beroende på vilken typ av disciplinöverträdelse studenten misstänkts för. Anmälan ska ställas till rektor men skickas till *registrator* (registrator@ltu.se) för vidarebefordran till handläggare.

Av blanketterna framgår vilken dokumentation som bör bifogas till anmälan.

6.4 Handläggning

När anmälan skickas in bör anmälaren *informera studenten* om anmälan. När studenten informeras är det viktigt att poängtera att det endast finns en misstanke och att studenten ska fortsätta studierna som vanligt tills rektor eller disciplinnämnd fattar sitt beslut. Studenten ska då även informeras om att ärendet kommer att hanteras av Studentavdelningen som inom kort kommer att kontakta studenten.

Allvarliga fall av störande samt ärenden rörande trakasserier eller sexuella trakasserier handläggs av juristfunktionen.

Studenten kommer att få tillfälle att yttra sig över anmälan och samtliga handlingar som skickats in i ärendet i samband med den kommande utredningen.

Det är Studentavdelningen, och i vissa ovan nämnda fall juristfunktionen, som efter anmälan skyndsamt och noggrant ska utreda ärendet och i förekommande fall begära in ytterligare dokumentation eller yttranden från berörda. Det är viktigt att notera att den berörda studenten alltid ska beredas tillfälle att yttra sig över anmälan.

Under tiden ett ärende handläggs har berörd student rätt att följa undervisningen.

Ifrågavarande examinationsmoment *bör inte betygsättas* förrän rektor eller disciplinnämnd har fattat ett beslut i ärendet.

6.5 Beslut om ärendets vidare handläggning

När ärendet är utrett och studenten har fått tillfälle att yttra sig ska rektor, besluta om disciplinärendets vidare handläggning. Frågan är då om ärendet ska avskrivas, om rektor ska utdela en varning eller om ärendet ska hänskjutas till disciplinnämnden.¹²

Om rektor beslutar att utdela en varning, kan studenten begära att beslutet ska underställas disciplinnämnden för prövning.¹³ Studenten ska i beslutet informeras om denna rättighet.

I de fall det framstår som klart att en anmälan saknar grund eller om det eljest är uppenbart att ansvar inte kan komma att utkrävas, så bör ärendet rutinmässigt efter kortast möjliga handläggningstid avskrivas direkt av rektor.

Om det framstår som klart av anmälan och efter erforderlig beredning att ett ärende med beaktande av ärendets karaktär och disciplinnämndens fasta praxis, är sådant att en varning är den normala åtgärden, bör sådant beslut rutinmässigt fattas av rektor.

Juristfunktionen avgör om ett ärende ska föreläggas rektor för beslut om avskrivning eller varning samt om det är påkallat att inhämta synpunkter från disciplinnämndens lagfarne ledamot.

Beslut att hänskjuta, dvs. överlämna, ärenden till disciplinnämnden för prövning får fattas av Studentavdelningen.

6.6 Interimistisk avstängning

Vid allvarigare former av störande beteende, trakasserier eller sexuella trakasserier kan rektor efter samråd med den lagfarna ledamoten besluta att studenten ska stängas av med omedelbar verkan, s.k. interimistisk avstängning, fram till dess disciplinnämnden har prövat ärendet. Ett interimistiskt beslut får gälla högst en månad.¹⁴

7. Disciplinnämnden

Vid universitetet finns en särskilt inrättad disciplinnämnd där rektor är ordförande eller rektors ställföreträdare eller i förekommande fall den av universitetsstyrelsen utsedda

¹² 10 kap 9 § 2 st HF

¹³ 10 kap 10 § HF

¹⁴ 10 kap 14 § HF

ersättaren för denne/a.¹⁵ I nämnden ingår även en lagfaren ledamot, en representant för lärarna och två studeranderepresentanter valda av studentkåren. Den lagfarna ledamoten ska vara eller ha varit ordinarie domare i domstol. Handläggare vid Studentavdelningen är föredragande i disciplinnämnden.

Om ett ärende överlämnas till disciplinnämnden kommer berörd student att kallas till disciplinnämndssammanträdet. Under sammanträdet får studenten tillfälle att muntligen yttra sig över ärendet och besvara frågor från disciplinnämndens ledamöter.

Disciplinnämnden fattar beslut efter överläggning. Protokollet ska därefter färdigställas samt undertecknas av ordförande varefter beslutet är klart för expediering. Se vidare avsnitt 8.3 angående avstängningsperiodens längd och tidpunkt.

8. Beslut och disciplinära åtgärder

8.1 Beslut

Ett beslut fattas om avskrivning, varning eller avstängning. Ett ärende avskrivs om bedömningen är att det inte kunnat visas att studenten gjort sig skyldig till en disciplinär förseelse. En avskrivning innebär att ärendet lämnas utan vidare åtgärd.

Beslut kan fattas antingen av rektor eller av disciplinnämnden. Det absolut vanligaste är att det är disciplinnämnden som fattar beslutet.

8.2 Disciplinära åtgärder

Om disciplinnämnden, eller i vissa fall rektor, finner det klarlagt att studenten begått en disciplinär förseelse får nämnden fatta beslut om disciplinär åtgärd. De disciplinära åtgärderna är varning och avstängning. De disciplinära åtgärderna gäller bara vid det aktuella lärosätet, dvs. endast vid Luleå tekniska universitet.

Disciplinära åtgärder får inte vidtas senare än två år efter det att förseelsen har begåtts.

8.3 Innebörden av varning eller avstängning

En *varning* innebär att studenten får ett skriftligt beslut där det framgår att rektor eller disciplinnämnden bedömt att studenten gjort sig skyldig till en disciplinär förseelse. Beslutet påverkar inte studentens aktiviteter vid universitetet.

Avstängning innebär att studenten inte får delta i undervisning, handledning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen vid universitetet. Beslutet ska avse en eller

¹⁵ 10 kap 7 § HF (se även avsnitt 3, Rektors besluts- och delegationsordning)

flera perioder, dock sammanlagt högst sex månader.¹⁶ Avstängningsperioden ska inledas genast om inte annat anges i beslutet.¹⁷ En avstängningsperiod kan under vissa omständigheter delas upp i flera perioder; exempelvis för att studenten ska kunna delta i ett viktigt utbildningsmoment såsom en verksamhetsförlagd utbildning.¹⁸

Ett beslut om avstängning får begränsas till att avse tillträde till vissa lokaler inom universitetet.

I normalfallet omfattar ett beslut om avstängning endast undervisning, handledning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen. Eftersom registrering endast är en administrativ åtgärd har studenten därför möjlighet att registrera sig till kurser som påbörjas efter avstängningsperiodens slut.

9. Efter beslutet

9.1 Underrättelse om beslut

I samband med att studenten underrättas om beslutet ska studenten, i förekommande fall, informeras om hur ett överklagande av beslutet ska gå till. Övriga som ska underrättas om beslutet är registrator, anmälaren, utbildningsadministratörer och huvudutbildningsledare på berörd institution, samt nämndens ledamöter. Vid beslut om avstängning ska även CSN¹⁹, Ladok och tentamen (Studentavdelningen) genast informeras.

9.2 Examination i samband med anmälan och beslut

När det gäller en anmälan om försök till vilseledande så bör examinatorn avvakta med sitt betygsbeslut tills disciplinnämnden tagit ställning till frågan om försök till vilseledande har förekommit.²⁰

Betygsbeslutet hänger inte samman med disciplinnämndens beslut. En examinator kan t.ex. ge underkänt betyg på grund av att studentens arbete rent akademiskt inte kan godkännas även efter att disciplinnämnden fastställt att fusk i form av plagiering inte har förekommit. Bedömningarna om vad som utgör ett undermåligt akademiskt verk och vad som är vilseledande enligt högskoleförordningen är inte detsamma.

¹⁶ Möjligheten till avstängning för längre tid än tre månader är, enligt uttalanden i prop. 1981/82:193 s. 7, avsedd för upprepade förseelser eller synnerligen grova fall, som till exempel plagierande av uppsats, se även Kammarrätten i Göteborg, mål nr 5795–15. Se vidare Jareborg, Disciplinansvar för studenter som fuskar eller stör, s 20 ff, avseende avstängningsperiodens längd.

¹⁷ 10 kap 12 § HF

¹⁸ Jfr. Jareborg, Disciplinansvar för studenter som fuskar eller stör, s 19.

¹⁹ 10 kap 13 § HF

²⁰ Vogel, Förfarandet i disciplinärenden enligt högskoleförordningen. Några förvaltningsrättsliga frågor, s 12 samt Jareborg, Disciplinansvar för studenter som fuskar eller stör, s 11.

Skälen för att underkänna en student får inte gälla omständigheter som legat till grund för rektors eller disciplinnämndens beslut i ett disciplinärende.²¹

I de fall rektor eller disciplinnämnden har bedömt att fusk inte kan styrkas, ska examination normalt ske. Att vägra att examinera ett prov när fusk inte har kunnat styrkas kan innebära att man gör sig skyldig till tjänstefel.²²

Om studenten fått ett godkänt betyg och examinator därefter upptäcker misstanke om fusk som disciplinnämnden sedan fastställer, får examinatorn ompröva sitt beslut. Visar omprövningen att betyget är oriktigt till följd av fusk får examinatorn, med stöd av nämndens beslut, underkänna studenten. Examinators beslut om betyg kan enligt HF inte överklagas. Studenten kan endast begära omprövning av beslutet.

9.3 Överklagande

En student som blivit avstängd eller fått en varning kan överklaga beslutet till Förvaltningsrätten i Luleå. Med ett beslut om avstängning eller varning följer en instruktion för hur ett överklagande går till och inom vilken tid överklagandet ska ske. Studenten kan vända sig till juristfunktionen, som handlägger överklaganden, med eventuella frågor. Anmälaren kan inte överklaga.

Ett beslut gäller till dess att förvaltningsrätten har meddelat någonting annat. En student som överklagar disciplinnämndens beslut till förvaltningsrätten har möjlighet att i samband med detta begära att disciplinnämndens beslut inte ska gälla till dess att rätten har fattat ett beslut i ärendet s.k. **inhibition**.

²¹ Se Universitetskanslersämbetets beslut den 22 november 2016 i anmälan mot Luleå tekniska universitet, reg. nr. 31-00088-16.

²² Jareborg, Disciplinansvar för studenter som fuskar eller stör, s 11 f.